

УДК 372: 37

Курчатова Анжеліка,*викладач кафедри дошкільної освіти Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв*

ШАНОБЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкриваються погляди окремих науковців на формування в дитини поваги до батька, на важливість зв'язку поколінь у моральному розвитку особистості. Наводиться приклад роботи зі студентами над формуванням шанобливого ставлення дитини до батька в умовах дошкільного навчального закладу.

Ключові слова: моральне виховання, моральні якості, шанобливе ставлення, повага, почуття.

Kurchatova A. Children respect to the father

The article describes the views of individual scholars to form the child's respect for his father, the importance of generations in the moral development of personality. Is an example of working with students to build respect for the child to his father in a pre-school educational institution.

Keywords: moral education, moral quality, respect, respect and feelings.

Актуальність дослідження. Сучасний стан суспільства, оновлення усіх сфер його соціального життя, модернізація системи вищої освіти України передбачає якісно нову підготовку педагога ХХІ століття в галузі дошкільної освіти. Під час інтеграційних процесів у освіті на зміну парадигми “просвітительської” прийшла інноваційна. Сьогодення вимагає забезпечення належної підготовки кадрів, всебічного розвитку особистості педагога, оскільки його професіоналізм, фахова компетентність визначають рівень освіченості батьків та сприяють моральному вихованню дошкільників.

Зміна державної політики в галузі освіти зумовила визнання провідної ролі сім'ї у вихованні дітей, що зазначено в Конститу-

ції України, Національній програмі “Діти України”, Законі України “Про дошкільну освіту”. Сучасна сім’я має стати головною ланкою у вихованні дитини: створити належні матеріальні та педагогічні умови для морального й розумового становлення особистості дитини-дошкільника. Значна частина батьків, переймаючись пошуком джерел існування або нагромадженням багатства, все менше приділяють уваги моральним чинникам у вихованні дошкільників. [3]. Сучасність вимагає інтеграції сімейного і суспільного дошкільного виховання, активізації участі батьків у навчально-виховному процесі, особливо в моральному вихованні дошкільників, оскільки сім’я та дошкільний навчальний заклад слугують дітям першим соціальним орієнтиром, зразком людських взаємин. У своїй виховній діяльності дошкільний навчальний заклад має спиратися на сім’ю, сприяти підвищенню її педагогічної культури, активно впливати на взаємини між її членами. Забезпечити високий рівень реалізації потенціалу сім’ї щодо виховання шанобливого ставлення до батька дітей дошкільного віку здатна тільки нова генерація педагогічних кадрів. Це є особливо актуальним у прагматичному ХХІ столітті, коли нищівно руйнуються моральні цінності, ідеали [6].

У процесі підготовки майбутніх вихователів має місце низка суперечностей між:

- зростаючими вимогами сьогодення до професійного рівня підготовки вихователя і його недостатньою підготовленістю;
- необхідністю якісної підготовки фахівців і рівнем організації навчального процесу у вищій школі;
- традиційною системою підготовки майбутніх вихователів і практикою роботи з батьками з виховання шанобливого ставлення до батька дітей дошкільного віку.

Питанням загальної професійної підготовки майбутніх фахівців присвячені дослідження: А. Алексюк, В. Бобрицької, А. Бойко, Л. Вовк, Н. Дем’яненко, А. Капської, Н. Кичук, Г. Козлакової, В. Кузя, В. Лугового, Е. Лузик, В. Майбороди, В. Семиченко та ін.

Сучасними підходами до проблеми професійної підготовки кадрів для системи дошкільної освіти опікуються: Л. Артемова, Г. Бельська, І. Луценко, М. Машовець, Т. Поніманська та ін.

Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури та теоретико-експериментальних праць свідчить, що сьогодні накопичений певний досвід підготовки вихователя до роботи з батьками, та все ж залишається не висвітленою ця проблема у царині морального виховання дітей дошкільного віку – виховання шанобливого ставлення до батька.

Під шанобливим ставленням до батька розуміємо позитивне сприйняття дитиною емоційного, фізичного, психологічного образу батька, його статусу в родині і родинних стосунках, що засноване на моральних знаннях і досвіді дитини та відображається в моральних учинках стосовно батька, безумовній повазі, доброзичливості, довірі, допомозі й бажанні (хлопчика) бути схожим [7].

Психологи встановили, що активна участь батька у вихованні дитини необхідна за таких причин:

- Помічено, що дитина, батько якої у перший рік життя приймає участь у повсякденному догляді за нею, менше боїться незнайомих людей і взагалі проявляє високий рівень комунікабельності.

- Під впливом батька дитина стає більш дисциплінованою та відкритою, чесною, здатною керуватися почуттям обов'язку, а не лише власними бажаннями.

- Якщо у сім'ї активний і домінуючий батько бере участь у вихованні дітей нарівні з матір'ю, діти відчують підтримку і захист, виростають сильними, впевненими у собі людьми.

- Якщо батько ухиляється від виховання, це негативно відображається на розвитку здатності дітей до логічного аналізу, а також математичних і технічних здібностей.

- З метою успішної гендерної ідентифікації хлопчика, тобто розвитку його по чоловічому типу, необхідні широке і тривале спілкування з сильним і справедливим батьком, спільні з батьком заняття, прогулянки, відвідування культурних заходів. Бажано, щоб якраз батько давав свою оцінку і висловлював свою думку щодо важливих для дитини ситуацій, щоб дитина засвоїла чоловічі форми поведінки і способи розв'язання проблемних ситуацій.

- Сексуальність сина і його майбутнє ставлення до жінки формує в першу чергу батько.

- Батько формує у своєї доньки впевненість в собі як у жінці. Дівчатка, які виростили у сім'ї люблячого батька, відчують свою

захищеність, у них не спостерігається надмірної тривожності або страхів перед незнайомими обставинами.

• Настанова на стабільну сім'ю формується у дівчаток, у сім'ях яких батьки також змогли створити стабільну сім'ю, засновану на любові батька до матері [8].

Тому підготовка майбутніх вихователів до роботи з виховання шанобливого ставлення до батька в дітей дошкільного віку у вищих навчальних закладах буде ефективним та доцільним на сучасному освітньому просторі, якщо дотримуватися таких напрямів роботи: впровадити в навчально-виховний процес модель підготовки майбутніх вихователів; реалізувати мотиваційно-ціннісний, змістовно-гностичний та процесуально-виконавський компоненти підготовки майбутніх вихователів у системі “викладачі – студенти”, “студенти – батьки”, “дорослий – дитина” та створити сприятливий психологічний клімат у дошкільному навчальному закладі та родині.

Список використаної літератури:

1. Боришевський М. Й. Моральні переконання та їх формування у дітей. – К. : Рад. школа. 1979. – 48 с.
2. Воспитание нравственных чувств у старших дошкольников / Под ред. Виноградовой А. М. – М. : Просвещение, 1989. – 96 с.
3. Закон України “Про дошкільну освіту”.
4. Запорожец А. В. Об эмоциях и их развитии у ребенка. Развитие социальных эмоций у детей дошкольного возраста. – М. : Педагогика, 1986. – 216 с.
5. Люблінська Г. О. Дитяча психологія. – К. : Вища школа, 1974. – 355 с.
6. Помінамська Т. І. Моральне виховання дошкільників. – К. : Вища школа, 1993. – 111 с.
7. Стельмахович М. Г. Українська родина педагогіка. – Навч. пос. – К. : ІСДО, 1996. – 288 с.
8. Гендерні аспекти усвідомленого батьківства / [Т. В. Говорун, В. П. Кравець, О. М. Кінінежді, О. Б. Кізъ]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 148 с.